

Kalkkilammet ja -järvet

Kalkrika, oligo-mesotrofa sjöar med bentiska kransalger

Koodi: 3140

Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I)

BOR suojelutaso epäsuotuisa riittämätön, kehityssuunta heikkenevä



Luonnehdinta

Kalkkilammet ja järvet sijaitsevat runsaskalkkisen kallioperän alueilla. Suomessa luontotyyppin esiintymät ovat tyypillisesti lampia. Vesi on lähes neutraalia tai emäksistä, usein melko kirkasta ja niukka-keskiravinteista. Pohjalle kerrostuu paikoitellen kalkkisaostumia. Vesikasvillisuutta luonnehtivat uposlehtiset. Pohjakaasvillisuudessa vallitsevat yleensä näkinparvaislevät. Myös kalkkia vaativia sammalia, kuten lettolierosammalta esiintyy. Vitoja (kuten merivita) voi esiintyä, mutta yleensä niitä on niukasti tai ne voivat puuttua kokonaan. Pehmeäpohjaisissa runsaskalkkisissa järvissä ja lammissa vesikasvillisuus voi olla hyvin vähäistä. Rantavyöhykkeellä on usein lettomaista tai lähdevaikutteista suokasvillisuutta.

Luontotyyppin luonnontilaisuuden kannalta keskeisiä piirteitä ovat järvaltaan ja ranta-alueen rakenteellinen luonnontilaisuus (ei vesirakenteita, rantarakentamista, ojituksia, hakuita), hyvä pohjan laatu (ei esimerkiksi kiintoainekuormituksen aiheuttamaa liettymistä), luontainen vedenkorkeus ja sen vaihtelu, hyvä veden laatu (näkösyvyys, ei ylimääräistä rehevöittävää tai humus- ja kiintoainekuormitusta) ja luontotyypille luonteenomainen lajisto.

Levinneisyys

Luontotyyppi on varsin harvinainen. Sitä esiintyy Kuusamon, Kainuun ja Peräpohjolan runsaskalkkisilla alueilla. Luontotyyppiä saattaa esiintyä myös Etelä-Suomen kalkkialueilla, mutta luontotyyppin levinneisyys ja esiintymät tunnetaan vielä puutteellisesti.

Nykytila ja uhkatekijät

Luontotyyppin luonnontila on heikentynyt metsätalouden ja paikoin maatalouden ravinne- ja kiintoainekuormituksen takia. Kalkkilammet ja järvet ovat tyypillisesti kirkasvetisiä ja niukkaravinteisia ja näin ollen herkkiä kuormituksen lisääntymiselle. Vieraslaji kanadanvesirutto on levinnyt moniin kalkkijärviin viimeisen kymmenen vuoden aikana. Sen massaesiintymät voivat muuttaa järvien ekosysteemiä ja syrjäyttää luontotyyppille ominaisia lajeja. Vesipolitiikan puitedirektiivin myötä vesiensuojelutoimenpiteitä edistetään ja tämän arvioidaan parantavan luontotyyppin suojelutasoa pidemmällä aikavälillä.

Kuva: Jari Ilmonen